

Replik på Vi behöver en mer flexibel organisation Kyrkans Tidning nr 12 2026

Små enheter är inte alltid det bästa valet

Debattören Pär Friberg hänvisar i Kyrkans tidning, Nr 12 2026 till det förtjänstfulla pilotarbete som Växjö stift bedriver för att långsiktigt medvetandegöra förtroendevalda och anställda om den smygande försvagning som Svenska kyrkan befinner sig i och vikten av att vara beredd. Delar av detta arbete går under den talande benämningen Pyspunka, (vilket debattören inte upplyser läsaren om. Istället ges plats åt konspiratoriska uppfattningar om varför det talas så varmt om så kallade stora pastorat, och varför det går dem väl. Även misstankar om att de dominerar otillbörligt och att de är favoriserade torgförs.)

Den självklara slutsatsen av det ledsamma faktum att ett alltför stort antal sammanläggningar inte har lett till ett ökat utan snarare till ett minskat församlingsengagemang är ju inte, vilket Pär Friberg förfäktar, att små enheter (med svag ekonomi och kyrkoherdar som på egen hand får lösa allehanda svåra administrativa uppgifter och ta itu med "onödiga" propåer från nationell nivå) är bättre än större mer resursstarka enheter.

Slutsatserna av några av effekterna av sammanläggningarna är istället två andra. Den första är att sekulariseringen just nu går fortare än tidigare, bl a påskyndad genom nyordningen om dopet som huvudvägen in i kyrkan sedan 1996. Och också fortare än vad de intervjuade själva kan (och vill) inse. Den andra slutsatsen är av mer "institutionskritisk" karaktär, nämligen att ansvariga uppenbarligen inte har utgått från engagemanget och livet i de nu samverkande församlingarna vid genomförda sammanläggningar.

Genom de kloka och vassa diskussionsfrågor som Pyspunka och stiftets rapporter ställer till förtroendevalda och företrädare för ämbetslinjen är jag övertygad om att sammanhang som rättfärdiggör, helgar och levandegör människor (Confessio Augustana) kan behållas och blomma även när större, starkare enheter växer fram genom modiga framåtlutade beslut.

Kort sagt: Att Svenska kyrkan fortsätter vara det som fastställdes vid Uppsala möte 1593.

Och är steget före, igen. I stället för att som Pär Friberg föreslår: köpa, sälja, låna in och ut personal och funktioner, skriva kontrakt om än det ena än det andra på ett sätt som absolut inte ger oss en flexibel och episkopal kyrka.

Kristian Lillö

Kyrkoherde Helsingborgs pastorat, kontraktsprost Lunds stift